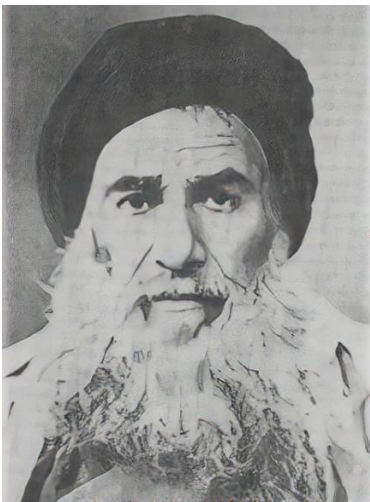
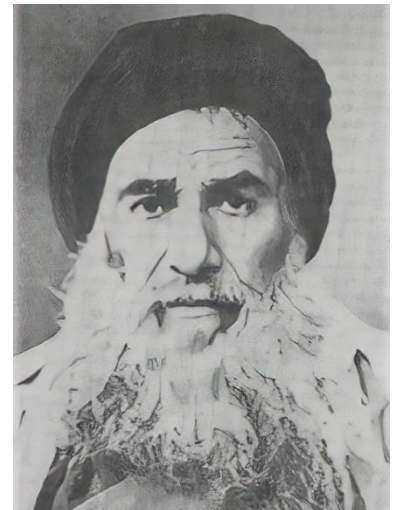

פניני הצדיקים

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב יוסף בוכריץ זצ"ל

הגאון רבי יוסף בוכריץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ה (1885) ב'חארה צגירה' (הרובע הקטן) שבג'רבא. משפחתו הייתה ידועה בחכמים, דיינים וסופרים מהעיר פאס שבמרקו, כשבצוק העיתים היגרו לג'רבה וללוב. עוד בילדותו נודע בשקידתו העצומה בתורה. תשוקתו ללימוד התורה לא ידעה שבעה. עבר לגור בעיר הבירה תוניס והתמנה לעוזרו של המרא דאתרא רבו הגאון רבי משה זקן מאזוז זצ"ל. בשנת ה'תרע"ה (1915) לאחר פטירת המרא דאתרא, מונה לכהן כדיין ברובע היהודי 'חארה צגירה' בג'רבא, והוא בן שלושים שנה בלבד! בשנת ה'תרפ"א (1921) מונה לכהן כראב"ד קהילת זרזיס. היה נערץ על כל בני הקהילה וכן כיתת רגליו מכפר לכפר כדי להפיץ תורה. חריף ובקי עצום היה רבינו בכל חדרי התורה. כוחו גדול היה בנגלה ובנסתר ובחוכמת הדקדוק. סייע לנזקקים ולעניים. ביום ה' אדר ה'תש"ט (1949) התבקש לבית עולמו. נפטר בגיל 64 שנים. **כשלושים שנה לאחר פטירתו**, ביום ר"ח אלול ה'תשל"ט (1979), הועלה לארץ ונקבר בהר הזיתים בירושלים. העיד נכדו ר' אליהו שהיה עד ביום שהעלו את רבינו עצמותיו היו שלמות וזקנו היה שלם לחלוטין!

אביו: ר' אברהם (מנכבדי הקהילה וחבר בחברא קדישא המקומית, ולמחייתו עסק במכירת סקית). **אימו:** מרת שרה. **מרבתי:** הגאון ר' דוד הכהן גדישא זצ"ל (מח"ס 'שירי דוד'), הגאון ר' משה זקן מאזוז, הגאון ר' שלמה דאנה. **מתלמידי:** הגאון ר' משה הכהן דריהם זצ"ל (מח"ס 'ידי משה', כיהן כרבה של 'חארה צגירה' בג'רבא, ואחרי עלותו ארצה שימש כדיין בטבריה), הגאון ר' בנימין מיקיץ דידי זצ"ל (מח"ס 'תולדות יצחק' ועוד), הגאון ר' סאסי הכהן זצ"ל (מח"ס 'פרוכת המסך' ו'מדרשו של שם ועבר'), הגאון ר' כמוס סופר זצ"ל (רב מושב עלמא) ועוד רבים. **מספריו:** **יוסף לקה** - חידושים על התורה ודרושים (2 חלקים) **זכרון יוסף** - חידושים ושו"ת על ארבעת חלקי שו"ע **זכות יוסף** - דרושים **קונטרס לחוקי ישראל** - מכתבי תורה מאב"ד תונס ר' ישראל זיתון לרבינו ומכתבים לר' משה זקן מאזוז ור' דוד בן בארון

להלן דברים נפלאים, שהובאו ע"י ידידי ורעי, ר' עובדיה חן מחבר העלון 'פניני הפרשה' ועוד ספרים חשובים, ששוחח עם נכדו, ר' חיים בוכריץ שליט"א יו"ר מוסדות 'יוסף לקח': יום אחד בא אביו של רבינו לרבו ר' דוד הכהן, והודיעו כי היות והפרנסה בבית דחוקה עד מאוד, נאלץ לקחת את בנו יוסף שסייע בידו בעבודתו. ואכן, יצא הילד וסייע לאביו במסחרו, ובא ללמוד בימי חמישי ושישי. אך למרות שהיה משתתף בלימודים רק בשני ימים בשבוע, היה התלמיד המצטיין ביותר.

כששמע הגאון ר' מעתוק עתוגי הכהן זצ"ל (מח"ס 'יקר הערך', שמלבד גדולתו בתורה, היה ידוע כאיש חסד גדול ומרבה להיטיב), כי רבינו נאלץ לסייע בידי אביו למחייתו, ומפסיד את לימודיו, התמלא צער רב, כי הכיר את כישוריו של הנער, וראה בעיני רוחו כי עדין לגדולות. מה עשה? הלך לאביו ועשה עימו הסכם: "אם ימשיך בנך ללמוד, אדאג כי עשרה פרנסים מהעיר ידאגו לכל מחסורך", שמע כך האב ונאות להצעה בשמחה. ואכן כך היה. רבינו המשיך לשקוד על תלמודו, ועשה חיל בלימודיו, בעוד רבי מעתוק שומר על הבטחתו, ודואג לכל מחסורם של בני ביתו.

ר' מעתוק רצה להיות בטוח, כי אכן הוא משקיע ב'הלום' הנכון, וביקש, אפוא, מהילד לבוא לפניו בכל סוף שבוע בכדי לעמוד על הישגיו. מדי יום שישי היה מגיע אליו רבינו וחוזר לפניו על כל אשר למד במשך השבוע, ולאחר הבחינה היה ר' מעתוק נותן בידיו את כל הכסף הדרוש בעבורו ובעבור בני משפחתו. **האמת היא, שלא עשרה פרנסים מהעיר היו מחזיקים ותומכים במשפחה, אלא ר' מעתוק בעצמו היה משלם את כל הסכום מכיסו הפרטי!** ואכן, זכה רבי מעתוק והשקיע השקעה בטוחה, ובזכותו עמד לישראל אחד מעמודי התווך של עולם התורה.

על אף גדולתו העצומה, היה הוא בעצמו ממונה על חלוקת כספי הצדקה לעניים. ניתן היה לראותו מכתת רגליו ברחובות, ועובר מבית לבית לאסוף מצרכים עבור עניי העיר. לאחר מכן היה נושא בידיו שני סלים כבדים עמוסים מכל טוב, וסובב מבית נצרך למשנהו ומעניק במאור פנים מתכולת הסלים. חלק גדול מהמצרכים היו משלו, והשאר תרומת נדיבי העיר. בהיותו מעורה בחיי צאן מרעיתו, ידע להתאים את הנדבה למשפחה לפי צרכיה האישיים. למשפחה אחת שלח מזון, לשנייה בגדים, לשלישית תכשיטים וכיוצא בזה.

הקפיד על מתן בסתר, ודאג, שהעניים המקבלים לא יתביישו. פעם דרשו ממנו אנשי ועד הקהילה למסור את שמות האנשים מקבלי התרומה, אך רבינו סירב למלא את מבוקשם. מחשש, שמא לא יעמוד בלחץ גלגלות את השמות, **דרש לנכות ממשכורתו את סכומי הכסף שהיה נותן לעניים.** אחד מבני הקהילה, בשם ורגני שועי סיפר כיצד היה רבינו מקיים את מצוות הצדקה בהסתר, מבלי לבייש את המשפחות הנזקקות. נוטל חבילה של בגדים, הולך ונוקש אצל המשפחה ומבקש להשאירה אצלם, בטענה כי אין לו כוח בידו לשאת אותה לביתו, וכי ייתכן, שישלח את בנו לקחת את החבילה, ואם לא יבוא, יכולים הם להשתמש בבגדים אלו. כך היה אומר ולא שב אליהם.

בשנת ה'תשט"ז בתקופת 'מבצע סיני', יצאו כנופיות מתפרעים ערביים, וקמו לעשות שפטים ביהודי זרזיס. מאות רבות של המוני מוסלמים משולהבים צעדו מהכפר למואנסה הסמוך, כשבידיהם כלי משחית, ופניהם לזרזיס להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים שם, רח"ל. בדרכם, חלפו בסמוך לבית החיים היהודי, כשלתע קפאו על מקומם. **לעניהם הנדהמות נתגלתה דמותו של רבינו הקבור שם, כשהוא ניצב עומד סמוך לקברו, עטוף בתכריכים לבנים כמלאך ה' צבאות, ומתרה בהם לבל יעיזו לבצע את זממם!** ראו הערבים, ובהלה ורעד אחזתם, ומיד שבו על עקבותיהם, ויהי לנס. סיפור זה סיפר, השומר הערבי של בית העלמין, שחזה במעשה זה במו עיניו.

הרב המקובל מארי סעדיה בן אור זצ"ל הידוע כאוהב ישראל- נולד בשנת ה'תרע"ד (1913) ביישוב חרף אל הייגה שבמחוז חוגריה בתימן. בגיל שלוש ידע כבר קרוא וכתוב, ומילדותו נחשב כעילוי. שקדנותו לא ידעה גבולות והיה הוגה ללא הרף בזוהר ובחשכה היה לומד בו לאור הלבנה. אביו שחש בשקיקה העצומה של בנו ללימוד התורה לא חסך מכספו והיה מקפיד לרכוש עבורו עוד ועוד ספרי קודש בכל פעם שסוחר הספרים היה מגיע לכפר פעמיים בשנה. פעם תמה הסוחר, אם אכן ראוי הילד בן השש לספר כה יקר של שני כרכים. משהגיע כעבור חצי שנה, בחן את הילד והופתע לגלות, כי הלה ידע בעל פה את כל שני הכרכים. הסוחר החזיר לאבי הילד את כל מחיר הספרים על אתר.

כבר בגיל 13 הוסמך לרבנות. גאון בנגלה ובנסתר. בצעירותו הנהיג את קהילת חרף אל הייגה. שמעו וגדולתו אף הגיעו לערביי הסביבה, אשר היו עולים אליו לבקש ברכה והצלה בעת מצוקה. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לארץ ישראל, אולם סירב לקבל משרה רבנית רשמית. למחיתו עסק בגננות וגם בזמן עבודתו לא פסק מלעסוק בתורה ולחדש חידושים.

לאחר פטירתו של מארי עובדיה בן חיים זצ"ל, שימש כמארי במשך 30 שנה של קהילת 'נצח ישראל-אור לבנים' ברעננה, וב-15 השנים האחרונות לחייו גם הנהיג את ביה"מ 'לאה ורחל' מיסודו של אחיו המקובל מארי חיים שלום זצ"ל. שקד על התורה יומם ולילה, כשהוא פרוש מענייני העולם הזה. כל הליכותיו היו בקדושה ובטהרה. שמר על עיניו ופיו בצורה מופלאה. מרבית השנה היה שרוי בתעניות דיבור, ושיאן היה מראשית חודש אלול ועד מוצאי יוה"כ במשך 40 ימים ללא הפסקה. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו כדי ליהנות מעצה ותושייה, ורבים מהפוקדים זכו לישועות. אוהב ישראל מופלא. הוענק לו תואר "יקיר העיר" רעננה. על שמו נקראו רחובות. נפטר ב-ה אדר ה'תשנ"ז (1997). ציונו ברעננה. חי כ-84 שנים.

אביו: ר' עובדיה בן שלום דורני. **אמו:** מרת חממה צבר סינואני. **אשתו:** מרת רחל. **בתו:** שושנה. **אחינו:** ר' אברהם שלום, ר' חיים שלום. **סבא:** שלום דורני (מצד אביו). **מרבותיו:** ר' חיים סינואני. **מתלמידיו:** ר' חיים עדני (הקים בירושלים בית מדרש על שמו ועל שם אחיו בשם 'אור

חי'), ר' דורון אחיאל (רב קהילת נצח ישראל בלונדון). **חברותא:** ר' יצחק הוברמן (העיד כי רבנו זכה לגילוי אליהו) **מספריו:** •ארזי אל •מחמדי אל •ערוגות הבושם •נתיבות החוכמה •קודש הילולים •נופת צופים •עצי בשמים •משנת חכמים •פאר מלכות

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: אישה אלמונית מירושלים הגיעה לבית הרב כדי לבקש פתרון לבעיה שהייתה לה. כשהגיעה לביתו, בת הרב מסרה לה כי לצערה אביה מאושפז בביה"ח 'מאיר'. האישה לא היססה ומיד נסעה לבית-הרפואה אל הרב. בעודה מתקרבת אל הרב, עוד בטרם פצתה את פיה, הרב כנגדה אמר לה: 'אליהו- אליהו'. האישה נפעמה, שכן זהו שם בנה, ובעניינו היא הגיעה. יתירה מזו, בעודה משתהה נפעמת, הוסיף הצדיק ואמר: "שובי לביתך ויהיה בסדר". לא היה גבול להתפעלותה והתרגשותה, שכן מעולם לא דיברה קודם עם הרב, ומעולם לא סיפרה לו, באשר לבעייתה ובפעם הראשונה היא רואה את הצדיק, ומיד יודע באשר לבעייתה.

מעוצמת ההתרגשות צייתה לדבריו וחזרה לביתה ללא היסוס. מיד כשפתחה את דלת ביתה, צלצל הטלפון ובעודה מרימה את שפופרת הטלפון מעבר לקו שמעה את קולו של אליהו בנה היקר, אשר זה כארבעה חודשים מטייל בחו"ל ולא יצר קשר כלל. לשמחתה השלמה בישר בנה, כי הוא החליט לחזור לארץ.

אחי נהג לבקר את כבוד הרב. אני שכל-כך רציתי להכירו הפצרתי באחי לצרף גם אותי. משהגענו לביתו של הרב, אחי דיבר עם הצדיק וביציאתו ממנו אמר לי **שלא צריך להטריד את הרב, אם מדובר בבעיות פרנסה או בעיות גשמיות**. התווכחתי קצת עימו בשקט במכונית. לפתע הרמתי את ראשי והרב עשה תנועה ביד שאני אגש אליו. אמרתי לאחי, הוא קורא לי. אחי נכנע. הרב היה בתענית דיבור והבנתי שהוא רוצה לשמוע מה אני רוצה. אמרתי לו: "ברכה לילדים ולי". הרב בירך אותנו והוסיף בברכתו עניין מסוים ביוזמתו ושהייתי זקוק לאותו עניין עד למאוד. ואני פחדתי מאחי לספר לו על עניין גשמי זה, אבל הרב ידע בידוק מה שרציתי וברך על כך.

חיים סעיד מפרדסיה חלה ל"ע במחלת הפרקינסון. גופו רעד כל כך, עד שלא היה יכול לאכול ולשתות. אחותו שושנה (תעיזי) באה בתחנונים למארי, שסייע לאחיה החולה. תחינותיה של שושנה נגעו ללבו של המארי, ובנוסף לעובדה שחיים הוא בן דודו, הניעו אותו לחרוג ממנהגו, שלא לעסוק בקבלה מעשית. המארי רשם קמע עם שם ומסרו לשושנה. האחות המסורה מסרה לאחיה חיים **ומה רבה היה שמחתה, כי ברגע ששם את הקמע על צווארו- הרעידות פסקו חלפו ב"ה**. אחיה חזר לבריאותו הראשונה ואכל ושתה כאדם בריא לכל דבר.

חלפו כחמש שנים ופתאום המחלה חזרה וביתר שאת, ושוב חיים סעיד רועד ואינו מסוגל להכניס לפיו מאומה לא דברי מאכל ולא שתיה. טלפון בהול מפרדסיה למארי מבני ביתו. "בן דודך שוב חולה. מה עושים!?!". והמארי עונה: "מה עושים? תשאלו את עצמכם, למה כבסתם את הקמע?". תדהמה אחזה במטלפן, הודה רב וביקש ברכתו, והשיחה הסתיימה. או אז ניגשו לכביסה היבשה, ומה **רב פלאם היה לראות, כי הקמע אכן בכיס המכנסיים, קרוע ובלוי**. בהבינם את גדולתו של המארי, אשר חזה מרחוק מה קרה לקמע, פנו שוב אליו בצר להם: "אנא רבנו, הכן לו קמע חדש". ענה להם המארי: "אני אוהב את בן דודי ורוצה בטובתו, אך איני עוסק בקבלה מעשית ולא רושם קמעו. למענכם פעם אחרונה, שאני אחרוג ממנהגי ואעשה זאת בשנית. אנא שמרו על הקמע מכל משמר". הצדיק שוב כתב קמע ומסר לו, ובאורח פלא שוב נתרפא חיים סעיד. **הרעידות חלפו, וחיים החל שוב לאכול ולשתות כאדם בריא לכל דבר**.

עין בעין היו פוניו רואים ישועות. יהודים וערבים כאחד היו מתדפקים על דלתו לבקשת עזרה. סיפר אחיו ר' אברהם שלום: "בכל פעם, כשהארבה היה עט על השדות- היו הערבים רצים בהלה לרבינו, והצדיק היה רושם שמות על פתקה ומתפלל, והארבה היה בורח ונעלם כלא היה!".

הגאון הרב דוד פוברסקי זצ"ל - נולד ב-י' שבט ה'תרס"ב (1902) בעיר ליובאן שברוסיה. הוריו שלחו אותו ללמוד בישיבת סלוצק הסמוכה. בפרוץ מלחמת העולם הראשונה הבריח את הגבול כדי להגיע לפולטבה, שם שהתה ישיבת מיר. הוא השתמש לצורך כך בדרכון של אדם ששמו יהושע פוברסקי, ומאז החליף את שמו ליהושע דוד פוברסקי, שם אשר הונח בספרו 'ישועת דוד'. במשך תקופה קצרה מאוד למד בישיבת סלבודקה אשר שהתה אף היא באותה עת בפולטבה. משם המשיך לישיבת מיר. בהמשך למד בישיבת פוניבז' בליטא ובישיבת קלם. לאחר מכן חזר לישיבת מיר.

לאחר חתונתו הצטרף לכולל של הרב אלחנן וסרמן בברנוביץ' ואף אמר שיעורים. בשנת ה'תש"א (1940) עלה לארץ עם משפחתו. זמן קצר לאחר מכן התמנה לר"מ ראשי בישיבת 'תומכי תמימים' של חסידות חב"ד בתל אביב. באלול ה'תש"ד נענה להזמנת הרב יוסף שלמה כהנמן לכהן כראש ישיבה בישיבת פוניבז', לצד ר' שמואל רוזובסקי. תפקיד אותו מילא למעלה מחמישים שנה. שקדנותו בתורה הייתה מופלאה. הרביץ תורה מתוך מסירות נפש. גאון. מעולם לא נסע לחופשה. על שמו רחוב בשכונת רמת אהרן בבני ברק. נפטר ב-ו' אדר ה'תשנ"ט (1999). חי כ-97 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: ר' שלום. **אימו:** מרת פייגא לאה קוסטנוביץ. **אשתו:** מרת ציפורה (בת ר' דוד דב קרייזר - מראשי ישיבת קלצק. נישא בשנת ה'תר"ץ-1930). **מרבתי:** הגאונים ר' איסר זלמן מלצר, ר' ירוחם ליבוביץ ממיר, ר' יוסף שלמה כהנמן, ר' אלחנן וסרמן הי"ד. **מתלמידיו:** ר' מרדכי שלמה ברמן (ראש ישיבת פוניבז'), ר' יעקב מרגלית, ר' יוסף צבי ריינהולד. **ילדיו:** ר' ברוך דב פוברסקי (ראש ישיבת פוניבז' וחבר מועצת גדולי התורה), ר' שלום (ר"מ בישיבת 'קול תורה'), ר' ד"ר חיים. **חתנו:** ר' ברוך פינס. **מספריו:** **ישועת דוד** - על ש"ע **שיעורי ר' דוד** - על התלמוד **ישמרו דעת** - ענייני מוסר **מוסר ודעת** **משכיל לדוד** - מאמרי מוסר על פי פרשיות התורה.

ר בינו מעולם לא הסכים לנסוע לנופש. גם בימי הקיץ הלוהטים, כאשר כל מי שהיה ביכולתו חיפש דירת קיץ כדי לנוח מעט מן החום הכבד של בני ברק, נשאר רבי דוד במקומו, ונימוקו עימו: "הרי לא יתכן שהדבר לא יגרום לביטול תורה, ודבר כזה אינו בא בחשבון!".

באחת השנים כאשר החום היה כבד במיוחד, והסבל גדול, פנתה הרבנית אל בעלה והודיעה לו שעלה בידיה לסדר דירה בירושלים באופן שלא יגרם לו כל ביטול תורה. לאור זאת התחילו בהכנות לנסיעה. הרכב הזמן, המזוודות הועמסו, ורק כשהכל היה מוכן לנסיעה הודיעה הרבנית לרבי דוד שאפשר לצאת לדרך.

בהגיעם לירושלים ביקשה הרבנית מכל בני המשפחה להמתין ברכב. היא עלתה יחד עם בעלה לדירה, סידרה לו את שולחן הלימוד ואת כל מה שהיה זקוק לו, ורבי דוד התיישב והתחיל ללמוד כדרכו בקודש. רק אז החלה הרבנית לרדת במדריגות כדי להעלות את משפחתה ואת המזוודות. אולם בשעה שירדה, נשמעה אנחה כבדה מפיו של רבי דוד.

חזרה הרבנית על עקבותיה, ולשאלתה, השיב רבי דוד: "הלא בעוד זמן-מה יהיה סדר מוסר בישיבה, ואני לא אהיה שם?!" אמרה הרבנית: **"גם לזה דאגתי. דירתנו סמוכה לישיבת מיר, וגם שם מתקיים סדר מוסר בדיוק באותה שעה. תוכל איפה ללמוד שם את סדר המוסר הרגיל"**.

רבי דוד הודה לרבנית על דאגתה ומסירותה והביע התפעלות ממשפחתה על כל פרט ופרט. התכוונה הרבנית לרדת במדריגות אולם שוב נשמעה אנחה מפי ראש הישיבה. מיד חזרה הרבנית על עקבותיה ושאלה: "מה לא בסדר?". השיב רבי דוד: "אמנם נכון, אוכל ללמוד שם סדר מוסר, אבל אינו דומה סדר מוסר במקום הקבוע שלי ללימוד במקום אחר, אף על פי שגם זו ישיבה...". החליטה הרבנית במקום, שאם לראש הישיבה יגרם נזק רוחני כלשהו, היא מוותרת על כל החופש. **ואכן הם ירדו לרכב וחזרו כלעומת שבאו. הם הגיעו לבני ברק בדיוק בזמן שהתחיל סדר המוסר בישיבת פוניבז'...**

ר בינו זכה עד סוף ימיו להרביץ תורה בישיבה מתוך מסירות נפש. בשנותיו האחרונות ראו בו שהוא מזדקן אך עבודתו נשארה ללא שינוי. באחד הלילות עלה חום גופו עד שלא היה מסוגל להירדם. הוא לקח כדור הרגעה ונרדם. בשעה שלוש לפנות בוקר קם כהרגלו ללכת לישיבה.

שאלוהו בניו: "אבא, להיכן תלך?" השיבם: "אני הולך ישיבה". "אבל הינך חולה?". אמר להם: "אני מוכרח ללכת לישיבה". ולא שהה להפצרותיהם והכין עצמו ללכת לישיבה. שאלוהו הבנים: "למדנו אבינו מדוע כה עז חפצו ללכת לישיבה אף בימים שאתה חולה?". שתק, חיכה מעט, ואז סיפר להם:

"בעיר מולדתי התגוררה אישה חולנית מאוד. בערב יו"כ לא הסכימה אף לעלות בדעתה שלא תצום ביום הקדוש, גם לאחר שהרופאים שבדקו אותה פסקו שעליה לאכול ואסור לה לצום, סירבה לשמוע על כך. החליטו קרוביה להזמין פרופסור גדול בעל שם ומפורסם אולי ממנו תקבל את הדין.

הוא בדק את מצבה החמור ופסק שאסור לה לצום, אולם בראותו את סירובה הנמרץ שינה דעתו והפתיע את כולם באומרו: "אסור לה לאכול, וחייבת לצום". לתמיהת קרובי משפחתה הסביר "כי יותר סכנת נפשות נשקפת אם תאכל מאשר אם תצום". "גם אני", הפטיר ר' דוד, **"אם לא אלך לישיבה תהיה זו עבורי סכנה יותר גדולה מאשר אם אלך"**.

הרב יעקב ישכר בער רוזנבוים זצ"ל האדמו"ר מנדבורנה- נולד בסירט בשנת ה'תר"צ (1930). בזמן השואה נזר לבל יכנס לפיו מאכלים אסורים. לאחר המלחמה סייע ליהודים בהברחת הגבול, שהיה בשליטת הקומוניסטים. בשנת ה'תש"ו (1946) החליט לעלות לא"י והצטרף לאגודת מעפילים. בספינה בנה חדרון מקרטונים ולא יצא ממנו, כדי לא להיכשל במראות אסורים. בהגיעו לירושלים היה מתמיד בלימודו וישן רק שעות בודדות ביממה. הרבה בתעניות ובסיגופים.

בשנת ה'תש"ט (1949) עלה אביו לישראל והתיישב ביפו. ר' יעקב עבר לגור עמו והקים עמו את ישיבת "מאמר מרדכי" ביפו. בשנת ה'תש"כ (1960) עבר לגור בבני ברק. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תשל"ח (1978) מילא את מקומו והרחיב את החסידות ואף ליטאים הצטרפו לחסידות. בזמנו נבנתה קריית נדבורנה וביה"כ הגדול של נדבורנה בפאתי שיכון ויז'ניץ בבני ברק ("היכלי רוזנטל"). נהג לעשות תענית דיבור בימי שני וחמישי וכן מראש חודש אלול עד אחרי יום כיפור. **שקדן עצום. גאון בנגלה ובנסתר. עסק בקירוב רחוקים. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ענותן מופלא. פיזר כספים בהצנע לכת וגמל חסדים.** נפטר ב-ז' אדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-82 שנים. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים.

אביו: האדמו"ר ר' חיים מרדכי רוזנבוים. **אמו:** מרת סימה רייזל (בתו של רבי אליעזר זאב מקרטשניף). **אשתו:** בתו של ר' משה הערש. **מרבתי:** ר' יוסף צבי דושינסקי.

חברותא: המקובל ר' אשר זעליג מרגליות. **מתלמידיו:** ר' נתן נטע לנדמן (מרבני חולון), ר' צבי גלבשטיין (רב קהילת בית וגן באלעד), ר' יוסף מוגרבי (מחולון).

בניו: האדמו"ר ר' אליעזר זאב (חתן ר' אהרן צבי וויצנר אב"ד פשמישל. כיהן כרב הקריה בב"ב וממשיך מקום אביו). האדמו"ר ר' מאיר יצחק אייזיק (חתן ר' זאב טברסקי. שימש כאדמו"ר בירושלים לאחר פטירת אביו). האדמו"ר ר' אשר ישעיה (חתן ר' יהושע רוזנברגר. שימש כאדמו"ר בביתר לאחר פטירת אביו). האדמו"ר ר' יוסף נפתלי (חתן ר' משה אליקים בריעה כהנא מספינקא. שימש כאדמו"ר באלעד לאחר פטירת אביו). ר' ישראל (חתן ר' חיים אליעזר הורנצ'יק, משגיח בישיבת נדבורנה). ר' אהרן דוד (חתן ר' צבי אלעזר ספרין מקומרנה בני ברק). ר' שמואל שמעלקע (חתן ר' מנחם דוד משאץ-ויז'ניץ). **חתניו:** ר' שלום אהרן אשכנזי (ר"י נדבורנה, בנו של ר' אלימלך אב"ד מלבורן), ר' זלמן שפירא (בן האדמו"ר מנארול), ר' אשר אנשיל כ"ץ (נכד האדמו"ר מתולדות אהרן-ירושלים) ור' נפתלי שיינבאלג (בן רבה של עדזשווער-אנגליה).

פעם נסעו קבוצת אנשים מעם-עדתי בשעת בוקר מוקדמת להשתטח על קברי צדיקים בערי-הגליל. לאחר שעות ספורות נשמעה בשורה מרה, כי **רכב ובו מספר אנשים התגלגל לתוך וואדי, ר"ל.** על אתר ניגשו מקורביו בדאגה ובחלחלה לספר לו על כך, שמא הדבר נוגע לקבוצה הללו. רבינו השתתק לרגע-קט נאחז שרעפים. ומיד קבע: **"יש להתפלל על כלל ישראל. אבל לשאלתכם - אלו אינם האברכים משלנו"**... כך ידע הצדיק מכל אשר נעשה.

ויפר ר' אשר אנשיל כץ חתן רבינו: "התמסרותו לכל יהודי, מתוך אהבת ישראל שהייתה ספוגה בו, הביאה למצב שהרב 'לקח ללב' כל צרה ודאגה של יהודי. פעם הייתי בבית ורבינו קיבל קהל למטה, ולפתע אני רואה אותו רץ ועולה במעלה המדרגות, ומתחיל לחפש משהו בבית בקדחתנות... ראיתי שהוא כולו נסער ומחפש משהו בדחיפות, ניגשתי ושאלתי בדרך ארץ, אולי אוכל לעזור? השיב לי רבינו, 'כן בוודאי, אני צריך משהו לעשות ברכה ואיני מוצא'. מיד רצתי, הבאתי כוס מים, ורבינו בירך 'שהכל נהיה בדברו' בכוונה עצומה, ואז הסביר לי: **'קיבלתי זה עתה קוויטל מיהודי מאוד כאוב, שפרש לפני צרה קשה שהוא נתון בה. לא יכולתי לעמוד בכאב כזה, הרגשתי שכוחותי אוזלים, הייתי צריך לרוץ למעלה לעשות ברכה, לקבל קצת חיות, ואני כבר צריך לשוב אליו'**, סיים רבינו ומיהר לשוב ולרדת אל קבלת הקהל..."

צדיקי אמת ניחנו בכוחות עילאיים, אף גם לרפא חולאים של ממש, ולהמציא להם מזור ומרפא. מעשה פלא שהיה אצל רבינו, סיפרה יהודייה יראת שמים, כי ביום מן הימים צמח אצל ילדה הרך גידול פרא בולט על היד, כשפעמים אף תקפו אותו מכאובים עזים. **כשפנו עמו לרופא, קבע בפסיקה כי על אתר חייבים להסיר את הגידול על ידי ניתוח, כשמבקש להסדיר תאריך לעריכת הניתוח בימים הקרובים.** יום טרם ביצוע הניתוח נכנסה האם עם ילדה למעון הקודש פנימה לבקש את ברכת רבינו להצלחת המשימה. כששמע רבינו במה הדברים אמורים, תפס בידו של הילד, והחל מוליך את ידו הקדושה אנה ואנה על מקום החולי שבידו של הקט. לאחר מכן שילחו את הילד חזרה אל האם. **כאשר שבו לביתם הבחינה האם, כי הגידול הלך והצטמק עד שנעלם באורח דינאמי. בהגיע יום הניתוח כבר לא היה את מה לנתח... הגידול סר נעלם ואיננו!**

ויפר הרב פולק שליט"א: "ההתמסרות רבינו לכל אחד ואחד הייתה כאב רחום לבן יקיר ממש. הוא היה יכול לשבת עם כל אדם - **גם עם אחד שלא הכיר- שעה ושעה וחצי ושעתיים ושלוש שעות,** הכל כדי לחזקו ולעודדו ולנסות לראות איך יוכל לסייע לו. לא בחינם כבר כאברך צעיר המתינו אנשים לשיחה עמו עד השעות הקטנות של הלילה, רבינו היה מקשיב להם, מבין אותם ומנסה לעזור להם ככל יכולתו- וכולם היו לו כבנים". "שמעתי מאברך אחד", נזכר ר' פולק, "ששאל את הרבי על ניתוח מסוים, תוך שהוא מציין את עלותו - עשרת אלפי שקלים, סכום שאין לו לשלם. רבינו זי"ע המליץ לו, אכן, לבצע את הניתוח אצל רופא פלוני, **ותוך כדי כך התקשר לאותו רופא לוודא, כי הניתוח יבוצע בחינם!**"

"על ההתמסרות שלו לכל אחד מישראל, אפשר לשבת ולדבר כל הלילה. אתה יודע מה זה, שהוא בא אליי, לבקרני בבית הרפואה כשהייתי חולה? **הרי אני לא רבי ולא בן רבי, אברך שוכב בבית הרפואה, ורבינו בלי אומר דברים מטריח לעלות אליו לבקר, זה הרי לא ייאמן!**"

המשגיח הרה"ג רבי שלמה קאליש שליט"א, "כל רגע ורגע אצל רבינו נוצל עד תום. קרה לי פעם, שנקראתי אל הקודש פנימה לשעה 12:30 אחרי חצות הלילה, ולצערי איחרתי בשתי דקות. רבינו העיר לי בנועם שיח: **'אני חיכיתי לך בשעה המדויקת, כבר שתי דקות שאני ממתין'...**

הגאון הרב ישראל יצחק הלוי רייזמן זצ"ל - נולד ב-ל' שבט אדר"ח אדר שנת ה'תרמ"ט (1889) בעיר העתיקה בירושלים בין החומות. נכנס לבריתו של אברהם אבינו ע"ה ב-ז' אדר ונקרא שמו בישראל ישראל יצחק ע"ש זקינו אבי אימו. משחר נעוריו נודע למתמיד עצום, ולמד מתוך יגיעה והבנה גדולה, ודרשת הבר-מצווה שלו היה כשנבחן בעל פה, על שלושת הבבות - קמא, מציעא ובתרא, ומיום ליום עלה ונתעלה עד שבגיל שש עשרה ידע את כל השולחן ערוך יורה דעה בעל פה.

לאחר חתונתו התחיל לעסוק גם בתורת הנסתר, והתקבל לחבר מן המניין בישיבת המקובלים 'רחובות הנהר' ומאז לא עבר עליו חצות לילה בשינה והיה קם כארי בחצות לילה ללמוד עד אור הבוקר ולהתפלל תפילת שחרית כותיקין. הרביץ תורה בישיבות 'חיי עולם' ו'תורת חיים' וכן היה ממייסדי ישיבת 'שפת אמת'. האדמו"ר רבי אברהם מרדכי אלטר מגור (בעל ה'אמרי אמת') העמידו בראשות הישיבה הקדושה 'שפת אמת'.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) לערך התקבל לדיין וחבר בבית דין צדק העדה החרדית, בהמצלת הרבנים הגאב"ד רבי יוסף חיים זוננפלד והגאב"ד רבי יוסף צבי דושינסקי והגאב"ד רבי זליג ראובן בנגיס, כשהם מעידים כי פסקיו ודרכי ההוראה שלו עולה על כל הרבנים שבירושלים, ואכן דלתי ביתו לא נסגרו ארבעים שנה ומכל קצווי הארץ שלחו אליו את שאלותיהם בהלכה העמיד וכוון את הכשרות המוהדרת של העדה החרדית את כשרות המקוואות והעירובין ועוד. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן. בקיאותו המופלגת הפליאו כאשר הש"ס והשו"ע היו שגורים אצלו בעל-פה.** נפטר ב-ז' אדר ה'תשכ"ט (1969). חי כ-80 שנים. ציונו בהר-הזיתים. בצוואתו ביקש שלא להספידו ולא לכתוב מודעות ולהכריז ברמקולים בעיר, וכן ביקש שלא לכתוב על מצבתו שום תואר.

אביו: החסיד ר' נתנאל מפראגה (נאמן ביתו ואיש אמונו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מגור, בעל ה'חידושי הרי"ם' והיה מבאי ביתו של בעל 'תורת חסד' מלובלין, ושימש את הגר"א מטשנבוב, ורבי ישע'לה פראגר). **נשותיו:** חתנו של רמ"מ בובוואלד מצאנז (זיווג ראשון - נפטרה בעת הלידה כשנה לאחר נישואיהם), הרבנית מרת חיה שרה ע"ה (זיווג שני - בת הגאון ר' שלום לייב אייזנבאך מח"ס העמוקים 'באר יצחק' על סדר קדשים ו'תכלת מרדכי' על סדר טהרות. מגדולי תלמידי השרף המהרי"ל דיסקין וחתנו של ראב"ד ירושלים הגאון רבי אברהם אבא קוסובסקי).

מרבתי: הגאונים ר' אהרון אריש אייברשיטץ מראדושיץ ורבי שניאור זלמן (ה'תורת חסד' מלובלין), המקובל ר' חיים שאול הכהן דוויק (השד"ה, מגדולי מקובלי ארם צובא), המקובל ר' שלמה אליעזר אלפנדרי (ה'סבא קדישא'), ר' אברהם שמחה הורוויץ מבראנוב, האדמו"ר ר' דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב, ר' שמחה בונם מאוטווצק, האדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלטר מגור (בעל ה'שפת אמת'), האדמו"ר ר' ישראל אלטר מגור (בעל ה'בית ישראל'). **מתלמידי:** הגאונים ר' ישראל יעקב פישר (בעל ה'אבן ישראל'), ר' יעקב ישעיה בלוי (בעל ה'פתחי חושן'), ר' מאיר ברנסדופר (בעל ה'קנה בושם'), ר' משה הברשטאם (בעל ה'דברי משה'), ר' נפתלי פרנקל (בעל ה'אמרי בינה'), ר' מנחם מנדל מנדלסון (רבה של קוממיות), ר' לייב מינצברג (רבה של קהילת המתמידים) ועוד, ולהבחל"ח תלמידו אשר יצק על ברכיו מיום היוולדו נכדו הגדול הגאון המקובל רבי נתנאל סאפרין האדמו"ר מקאמרנא שליט"א. **בתו:** הרבנית מרת גאלדא לאה ע"ה (נישאה לגאון המקובל ר' שלום סאפרין, האדמו"ר מקאמרנא זצ"ל).

במשך כל שנות חייו עסק רבינו במצוות הצדקה. במעשה זה החזיק עוד לפני נישואיו. הוא היה גבאי הצדקה המפורסם של ירושלים, וחילק בכל ערבי שבתות וחגים אלפי חלות לעניי ירושלים, אפילו ביום חתונתו שהייתה ביום שישי כמנהג ירושלים, המשיך במנהגו לחלק חלות באומרו שאין העניים צריכים לסבול מפני כניסתו היום לחופה.

פעם אחת הלך רבינו ברחובות ירושלים, והנה הוא רואה לפניו את אחד מעשירי ירושלים הולך בעיניים עצובות יחד עם בנו. כששאל אותו רבינו להיכן הוא הולך, השיב העשיר שהוא הולך לרופא מכיוון שבנו חולה מספר ימים והוא מאוד חושש למצב בריאותו. שאל אותו רבי ישראל יצחק: "כמה כסף עליך לשלם לרופא?" - "חמש מאות שקל", השיב העשיר. "אם כן, תן לי את הכסף ותחזור לביתך ואני מבטיח לך שהבן יבריא". העשיר שמע לכל רבינו ונתן לו את הכסף לטובת צדקה ולמחרת למרבה הפלא קם בנו בריא ושלם כאילו מעולם לא חלה.

חנתו בזיווג שני הגאון רבי שלום לייב אייזנבאך חיפש חתן ת"ח לבתו היחידה מרת חיה שרה ע"ה, ודיברו בו נכבדות אם אחד הבחורים החשובים מירושלים, בדרך כשהוא הלך לפגוש את הבחור, פגש את רבי ישראל יצחק שהיה אלמן צעיר, והתחילו לדבר ולשוחח בדברי לימוד, וממש עמדו על הרחוב ודיברו ופלטו כמה שעות יחד, בסוף שאל אותו רבי שלום לייב אם הוא אברך או בחור, ענה לו שהוא אלמן צעיר, אז אמר לו: "אני אקח אותך לחתן לבתי הבחורה כי נראה לי שאין עוד כזה גאון בירושלים", ולא הלך לפגוש כלל את הבחור המדובר, ובתו הסכימה להינשא לו אע"פ שהיה אלמן אחרי שהאמינה לדברי אביה כי הוא הוא הגאון העתידי של ירושלים.

לפני שרבינו נפטר, היה שואל את כל המבקרים האם הגיע כבר יום ז' אדר הילולת משה רבינו. לשאלת המבקרים מדוע הוא מחכה לתאריך ז' אדר? ענה כי יום הברית שלו היה ב-ז' אדר, ויום הברית הוא יום ההולדת האמיתי של יהודי. ולכן הוא רוצה להיפטר ביום הולדתו כי הקב"ה ממלא שנותיו של צדיקים, וגם משה רבינו נולד ב-ז' אדר ומכיוון שנולד מהול, לא היה לו ברית לאחר שמונה ימים, ונפטר ב' אדר. וכן היה עם רבינו, שבתחילת כניסת יום ז' אדר נפטר.

האדמו"ר הרב יצחק אייזיק טאוב (טויב) מקאליב זצ"ל- נולד בסרנטש שבמחוז זמפלין בהונגריה בשנת ה'תקיא"א (1751). נולד ע"פ ברכתו של הבעש"ט הקדוש לאחר שהתארח בבית הוריו בדרכו לא". הבעש"ט שאל לבקשתם והם ביקשו שיברכם בזש"ק מאחר שהיו חשוכי בנים. אולם הרבי התנה זאת בכך, שיאבדו את כל רכושם ותחת זאת יקבלו בן, אשר יאיר את כל העולם והם הסכימו. זמן קצר לאחר לדתו נפטר אביו ובהיותו כבן שמונה נאלץ לצאת לעבוד כדי לעזור לאמו ושימש כרועה אווזים. ר' ליב שרה'ס הכיר בגודל נשמתו, ולכן שילם לאלמנה, כדי שתתן לו את הנער לגדלו. והוא על ידו לרבי שמלקה מניקלשבורג בעודו נער. בביתו נתחנך וגדל, והיה לאחד מתלמידיו המובהקים.

לאחר נישואיו עבר לגור בבית חמיו בטרנצאל. בשנת ה'תקמ"א (1781) חזר להונגריה לעיר קאלוב והתאכסן בבית הר' יעקב פיש במשך 11 שבועות. כאשר ביקש רבינו לנסוע משם, ביקש ר' יעקב כי ישמש כאב"ד. אולם רבינו לא הסכים. אולם ר' יעקב אמר לו שיתבע אותו שישלם עבור כל זמן שהתארח בביתו ובסיכומו של עניין הסכים לתפקיד והתעטר בכתר הרבנות בקאליב, והגלילות, שמנו מאתים ושמונים קהילות. ובהיותו כבן שלושים שימש כאדמו"ר במשך כארבעים שנה עד יומו האחרון. בעל יסורים גדול, וסבל הרבה ממחלת עור, עד שכמעט ולא יכל ללבוש בגדים. באגרת שכתב, בהיותו בן ארבעים ושתיים, הוא מתאר את עצמו כ"איש חלוש בטבע", שנתווספו לו "כמה מיני חולשות".

רבינו דאג להקמת ת"ת, ייסד חברה קדישא, הקמת קרנות ליישוב ארץ ישראל וייסד חברה לביקור חולים. החזיר אלפים לאבינו שבשמים. גאון בנגלה ובנסתר. התפרסם גם בזכות שיריו ומנגינותיו (העיד רבינו, שזכה להשיג את כל השירים שנגנו הלויים בבית-המקדש). **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. ראה את אליהו הנביא.** נפטר ב-ז' באדר ב' ה'תקפ"א (1821) במוצאי שבת קודש. חי כ-70 שנים. ציונו בקאליב. על מצבתו לא נכתבו שבחים עפ"י בקשתו. בנו, ר' משה חיים שימש תחת אביו באדמו"רות.

אבינו: ר' משה יחזקאל (היה סוחר עשיר). **אמו:** מרת רייזל. **אשתו:** בת דודו ר' ענזיל כ"ץ. **מרבתינו:** ר' שמעלקא מניקלשבורג, ר' אלימלך מליז'נסק. **ילדינו:** ר' משה חיים מרוזדול (התחתן עם מרת רייזל, בת הצדיק ר' צבי הירש אייכנשטיין מזידיטשוב), ר' מאיר, ר' יעקב.

בנו הרה"צ ר' משה חיים זצ"ל מרוזדול היה חתנו של 'שר בית הזוהר' בעל עטרת צבי אייכנשטיין מזידיטשוב ז"ע, והיה סמוך על שולחן חותנו בזידיטשוב. שנה אחת ביקש רבינו, שבנו וכלתו יבואו לחוג אצלו את חג הפסח. מתחילה לא רצתה הרבנית רייזל לנסוע משם.

אומנם אביה הרה"ק מזידיטשוב הפציר בה ואמר: "הן הסדר שלי ראית והורגלת בו, עתה תראי גם את הסדר של מר חותנך הקדוש". ואחרי רוב הפצרות נסעו שמה. הרה"ק מזידיטשוב היתה דרכו להסב לסדר תיכף אחר התפילה, למען יוכל לאכול אפיקומן ולומר הלל קודם חצות. אמנם הרה"ק מקאליב לא ישב תיכף, והלך אנה ואנה, עד הגיע שעה 11 בלילה. והיה הדבר למורת רוח לכלתו, כי לא הייתה רגילה בזה.

לפתע ראתה, כי חותנה פותח את החלון, והנה באה עגלה רתומה לשני סוסים, ובה ישבו שלושה שרים וארבע שרות, והרה"ק קיבלם בחיבה יתרה ולאחר שהלכו סגר את החלון וישב לערוך את הסדר. כלתו בראותה זאת, כמעט נפשה יצאה מרוב עגמת נפש, כי לא הבינה מה זאת. ולא יכלה לשאול. ותכף אחר החג נסעה לביתה, וישאל אותה אביה: "מה ראית אצל חמייך הקדוש?" ותספר לו כדברים האלה. ויאמר לה אביה בהתרגשות גדולה: "דעי, כי היו אלו האבות והאימהות, שנשלחו מהעולם העליון, לאחר שחותנך הצדיק מיאן לערוך את הסדר, עד שיבטיחו לו מן השמים, שיושם קץ לצרותיהם של ישראל ותבוא הגאולה, וכך הרעישי עולמות, ובכדי להפיס את דעתו, שלחו את האבות והאימהות הקדושים, והם הגיעו להודיעו, כי לא בא עוד הזמן, ועליו לקבל זאת באהבה".

פעם אחת אמר ר' משה טייטלבוים הראשון מאוהלי ("הישמח משה"), כי התגלגל ארבע פעמים בעולם הזה. בפעם הראשונה היה מצאנו של יעקב אבינו, בשנייה היה מיוצאי מצרים, והיה גדול מאוד, ושמו נכתב בתורה. ועוד היה אומר: "אני זוכר היטב כל דבר. ואם יכניסוני אל הבית במצרים, אני אכיר את המצרי שהשאל לי כלי כסף וכלי זהב, ובמעמד הר סיני לא זו בלבד, שאני זוכרו לכל פרטיו, אלא אף אני זוכר, מי עמד לצדי". ובפעם השלישית לא רצה לגלות, מי היה אז. ובפעם הרביעית הוא בדור הזה. כאשר סיפרו זאת לפני רבינו אמר: "אני אגלה לכם, בפעם השלישית היה ירמיהו הנביא, והא לכם סימן, כי הוא מקונן מאוד על חורבן בית-המקדש, ולומד בכל יום קפיטל נ"ך בספר ירמיהו". וכאשר סיפרו זאת ל"הישמח משה" ז"ע אמר: "אם יודע, הוא יודע, אבל חידוש הוא בעיניי מהיכן יודע".

בקאליב גר רופא גדול בשם ד"ר יושא, ופעם עבר על פתח ביהמ"ד, שרבינו התפלל, וכשמע את התפילות בקול אדיר וחזק אמר: "זה מוכרח להיות גבורות ה', מפני שהאיש הזה אין לו כבר ריאות" כי ידע את מצב בריאותו של רבינו, שהיה חולה אנוש.

הגאון הצדיק רבי דוד בן ציון קליין זצ"ל- נולד ב-ה'ת"ר"פ בעיר הלמץ שבצ'כוסלובקיה. בהיותו כבן תשע שנים בלבד נפטר אביו. בתחילה למד בישיבתו של אב"ד הלמץ. בהמשך עבר לישיבתו של אב"ד נייטרא ולאחר שפרצה מלחמת העולם השנייה עבר ללמוד בישיבתו של האדמו"ר מקוסון. שם נחשב לבחור המתמיד של הישיבה וכן ניכר צדקותו המופלגת. חבריו מאותה תקופה העידו על סדר יומו העמוס בתורה ויראת שמיים, שהחל משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה הקטנות. כשהרגיש שעומד להירדם היה מניח את רגליו במים קרים כדי שיוכל להמשיך בהתמדתו ברציפות בתורה הקדושה. גם המעורר של הישיבה, שהייתה דרכו להעיר את הבחורים בשעה ארבע לפנות בוקר, אמר לראש הישיבה כי מעולם לא הצליח להעיר את הבחור דוד בן ציון קליין כי אף פעם לא היה בחדרו באותה עת, רק רכון על הגמרא בהיכל הישיבה.

בשנות האימה בשואה שתה את כוס התרעלה במחנות העבודה במונקטאבור במשך ארבע שנים ואף איבד שם את כל משפחתו, בתקופה קשה זו מסר את נפשו על היהדות והקפיד במיוחד שלא להכניס מאכלות אסורות לפיו, גם כשהדבר היה כרוך בגדר פיקוח נפש ממש, וכפי שהעיד על עצמו (בספרו 'תהילות דוד'): "במשך כל אותן השנים לא בא לפי בשר פיגול ח"ו כי נזרתי עצמי ממאכלות אסורות ובמצבים מרים וקשים חיזקתי עצמי והתגברתי בעזרת ה' יתברך". בשנת ה'תש"א הובל עם קבוצת בחורים להרי הקרפטים. שוב הטרידה את ראשו מאין יאכלו אוכל כשר. והנה נכנס למחנה חייל הונגרי דובר אידיש וסיפר להם מהיכן יוכלו להשיג חלב כשר. (רבינו סיפר כי בטוח שהחייל הוא אליהו הנביא שכן היה מדבר אידיש רהוטה ואף יעץ להם מהיכן להשיג אוכל כשר ולאחר מכן נעלם ויותר כבר לא נראה להם. כמו כן הרב העיד על עצמו שבשואה זכה לא אחת לגילוי אליהו שהציל אותו מציפורני הנאצים הארורים ימ"ש).

בשנת ה'תש"ט עלה לארץ. בתחילה התגורר בחדרה ובהמשך החל לשמש כרב היישוב 'סודות' מיום היווסדו. תפקיד אותו מילא למעלה מ-60 שנים. עננותו. שקדן שאין כדוגמתו. בעל רוח-הקודש. האיר פנים לכל אחד. נפטר ב-ט' אדר ה'תשס"ט (2009). חי כ-90 שנים. את מקומו ממלא בנו הגאון ר' יעקב חיים.

אביו: ר' יוסף. **מרבתינו:** הגאון ר' יואל זאב גולשטיין (אב"ד הלמץ ומח"ס 'נחלת יואל זאב'), הגאון ר' שמואל דוד אונגר הי"ד (אב"ד נייטרא ומח"ס 'נאות דשא'), האדמו"ר ר' ישראל הלוי רוטנברג (מח"ס 'אור מלא' מקוסון). **ילדיו:** הגאון רבי יעקב חיים. **מספריו:** יש"ת תהלות דוד.

○ יפר נכדו של הרב על שקדנותו של הרב ואהבת התורה שבו: "בכל ערב פסח הייתי נוסע, בתור ילד, לעזור לו לנקות את ארון הספרים לפסח, והוא היה בא בבוקר, מתוך ניסיון להקל עליי, והיה מוציא את הספר הראשון כדי לעזור לי לנקות את הספרייה. ולא משנה איזה ספר שהיה פותח כדי להתחיל לעזור - לאחר כמה שעות היה אפשר למצוא אותו באותה תנוחה, שהוציא את הספר ולומד בו".

על מעלתו של הרב ניתן ללמוד מתוך הסיפור, שאחת מבנותיו סיפרה על ליל הסדר בבית האב: "אבא היה קם לאחר אמירת 'שפוך חמתך' ויוצא החוצה והולך הרבה אחרי הבית עד סוף השביל של הרחוב. חשבתי, שכך כולם נוהגים, אומרת הבת, אבל לאחר נישואיי הבנתי, שרק הוא. בשנה לאחר מכן שאלתי אותו 'למה הוא יוצא?' והוא השיב לי: "אליהו הנביא היה פה, צריך ללוות אותו".

בשנתו האחרונה כשהיה כבר בגיל 90, ושכב בביה"ח, אירע שבת אחת בבוקר, שהתעורר והתאונן כי כואב לו. קראו מיד לאחות, והיא שאלה: "מה כואב?". מיד אמר שהוא רוצה 'אח' ולא 'אחות'. האחות הסבירה שרק מאוחר יותר יבוא האח, ואז אמר "אם כך, לא כואב דבר". גם לאחר שכנועים של נכדיו לא הסכים ואמר שאין שום כאב. בלילה במוצ"ש, כשהגיע האח לטפל בו הזדעזע ואמר: "אינני מבין איך החזיק מעמד יום שלם. הוא היה בגדר סכנה ממש", ואילו הרב כל אותה עת היה חיוך על מסירות נפשו למען הקדושה.

באחת השבתות בביה"ח עת אשר שהה אחד הנכדים ליד מיטתו, פתח הרב את עיניו ואמר 'מזל טוב'. ומיד שאל: 'היכן אחיך? רצוני לאמר לו מזל טוב, נולד לו בן'. הנכד חשב שמדובר בבלבול שהתעורר אז משנתו. אך לא עברו עשר דקות והנה עולה אחיו מהקומה למטה מתוך מחלקת היולדות ומבשר לסבא על לידת בנו לפני כעשר דקות. הנכד ההמום סיפר, שהוא והרב ידעו טרם שבא...

בנכדיו מספרים על ההתייחסות של הרופאים לרב, כשהיה בביה"ח. פעם לאחר ניתוח, שהיה אמור לערוך שעות, היות שהיה מסובך, אך פלא היה - והניתוח עבר בקלות ובזמן קצר. הרופא אמר אז לבני המשפחה "הרגשתי שמלאכים מסייעים לי בידים".

בפעם אחרת הגיע רופא ואמר שחייב את תודתו לרב על הילד שנולד לו, וסיפר שלפני כשנה טיפל ברב ואחרי הניתוח ביקש ברכה מהרב כיוון שלא זכה שנים לילדים, והבטיחו הרב, ואכן הברכה התקיימה.

בני-המשפחה מספרים את אשר שמעו מאביהם: "בזמן השואה שקל 25 ק"ג ללא אוכל ושתיה. הנאצים הריצו אותם קילומטרים ימים ושבעות בלי הפסקות. רוב האנשים מתו מרעב. וגם אבא הרגיש, שהוא קורס והחליט לגשת לחייל, שרכב על סוס ולבקש דבר לח להרטיב את פיו אחרי ימים, שלא הגיע טרף לפיו, הוא הסתכן במוות, אך אמר לעצמו או ירייה, או שאמות מרעב. אך החייל הסכים לתת לו פרוסת לחם, אבא לא אכל את הלחם, שכן לא נטל ידיו, אך בעיקר שמח הברכה לה יזכה, שכן שבועות לא זכה לברך על 'נטילת ידיים'. הוא החל ללכת שעות לחפש מים להרטיב את ידיו, לפתע הרגיש, שאחד שהולך לידו כייס את הלחם, אבא לא הגיב. "שאלתי את אבא: 'מה עשית?' - 'וכי יכולתי לעשות משהו, כמו שאני רעב גם הוא רעב... ומחלתי לו'. המעניין הוא, כי במשך השנים הגיע אדם מבוגר למעונו של הרב וביקש את סליחתו, היה זה האדם שכייס את פרוסת הלחם, הרב השיבו בחיך: "מחלתי לך כבר אז בלב שלם".

הרב הנסתר המקובל יהודה זרחיה מרדכי לייב חיים הלוי סגל זצ"ל- נולד בשושן פורים ה'תרפ"ד (1924) בירושלים. נקרא על שם סבו, הגאון ר' יהודה זרחיה אזולאי, ששימש כחכם באשי. בינקותו עברו הוריו לגור בנווה שלום שביפו. בהיותו כבן שנתיים נחטף, ואביו מצאו בחסדי שמים בתוך שק על שכמו של ערבי. כבר משחר ילדותו ניכרו בו כשרונות מזהירים. למד בתלמוד תורה שערי תורה ביפו. בהיותו כבן תשע שנים היה דורש בבתי-כנסת, ורבים הגיעו לחזות בתופעה נדירה זו.

בבחרותו למד בישיבת לומז'ה בפתח תקווה, שם היה מתלמידי הרב שך ובמשך תקופה אף לן עמו בחדרו. באותה תקופה היה בקשר עם החזון אי"ש, אשר כינהו 'ארי בין אריות' (אבל הוא עצמו כתב בענוותנותו: "אני מכריז ומודיע שאני לצערי מקטני בני ישראל - גם במעשים טובים וגם בהשגות וגם בתורה וביראת שמים"). בהיותו כבן 19 שנים החל לעמוד לימינו של אביו בישיבת 'שערי תורה' שביפו. רבינו היה אוסף ילדים ונערים-עניים אשר לא זכו לפת לחם באותם ימים קשים, קונה עבורם מאכל ומלבוש, כדי שישבו ויעסקו בתורה. לאחר נישואיו, כיהן כר"מ בישיבתו של האדמו"ר ר' חיים מרדכי רוזנבוים מנדבורנא. בשנת ה'תשי"ג (1953), בהיותו כבן 29, מונה לשמש כרבה של שכונת קריית שלום בדרום תל אביב, בתפקיד זה כיהן כ-48 שנים.

גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. התפרסם כפועל מופתים. ענוותן מופלא. השתדל להסתיר את גאונותו העצומה בש"ס, בשולחן ערוך, בחסידות ובמוסר. מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים. זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. הרבה להתרועע עם הצדיקים הנסתרים- ר' יהודה לאון פטילון (הצייר), ר' חיים כהן (החלבן), ר' מאיר זילברשטיין, ר' יוסף וולטוך, ר' מנחם מינכן הלפרין ועוד מקובלים נסתרים. נפטר במוצ"ש שבת, ט' אדר ה'תשס"א (2001). חי כ-77 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. הרב לא השאיר צאצאים.

סבא: ר' יעקב מנדלבוים (מצד אמו). **סבתא:** מרת פייגה (מצד אמו). **סבא:** ר' יהודה זרחיה אזולאי (החכם באשי- מצד אביו). **אביו:** ר' שפטיה (שעפטיל- מצאצאי השל"ה הקדוש וכן היה תלמיד-חבר של ר' מאיר שמחה מדינסק ה'אור-שמח'. נודע כעילוי מיאנישקל').
אמו: מרת חנה עלקא (בת ר' יעקב מנדלבוים). **אחותו:** מרת לאה (בעלה ר' חיים זוננפלד - רב שכונת נווה אביבים בתל אביב). **מרבתי:** ר' אלעזר מנחם מן שך, ר' ראובן כץ (מח"ס דגל ראובן ושימש כאב"ד העיר). **אשתו:** מרת אסתר (בתו של ד"ר מיכאל יעקובוביץ' ששימש כרופאו של האדמו"ר ר' אברהם יעקב מסדיגורא בעל "אביר יעקב"- נישא בשנת ה'תשט"ו).

מספריו: יצמח יהודה- על הש"ס וש"ע (5 כרכים) • משפטי החן- על התורה ידורשי ה'- מוסר יראשית העבודה- מוסר וחסידות • חידושי רבי יהודה זרחיה- על הש"ס • צדיק פלא- פרקי הוד ומופת ואורחות חייו של רבינו.

להלן סיפורים המובאים מתוך הספר הנפלא 'הצדיק פלא': על העובדה שרוח-הקודש שרתה על הרב ניתן ללמוד מהסיפורים הבאים: פעם באמצע התפילה ניגש רבינו לאחד מהמתפללים ואמר לו: "קח את הטלית ולך לביתך מיד!". הלה התפלא, על שהוא כביכול מגורש מבית הכנסת, בצר לו שמע לרב והגיע לביתו. שם להפתעתו המרובה מצא את אשתו מחוסרת הכרה. מיד הוא הזעיק את כוחות ההצלה, ומשם פינו את רעייתו לבית-הרפואה. לאחר שחיי אשתו ניצלו, אמרו לו הרופאים: "משמיי שלחו אותך הביתה להזעיק עזרה".

○ יפר אחד מתלמידיו: פעם נעלמו לאמי תכשיטים יקרים, והיא חשדה באחת השכנות, אשר הייתה יוצאת ובאה תדיר לביתם, אך לא הייתה בטוחה ולא הרגישה נעים לדבר איתה על זה. היא פנתה לרבינו וביקשה שיגיד לה רק אם היא צודקת בחשדותיה. הרבי אמר לה: "זו לא השכנה". היא ניצלה את ההזדמנות ושאלה: "אם כן, היכן הם?", ורבינו השיב: "בארון ההוא בפינה זו לא חיפשת, התכשיטים מונחים שם". מיד נכנסה לביתה ובדקה, וכאשר דיבר - כך היה.

י' ום אחד באתי לבית דודי, (שהיה ממקורבי רבינו). כשהגעתי לביתו צלצל הטלפון. בצד השני נשמע קולו של רבינו, שעד כה כמעט ולא הכרתיו, רק שמעתי מאבי אודותיו. הרב דרש בשלום הבית ושאל לזהותי. לאחר מכן שאל לשלום אבי ולשלומי. באותה התקופה סבלתי מכאבי ראש מטרידים, ולמרות כל הבדיקות שבצעתי - לא יכלו הרופאים למצוא את הסיבה לכך. סיפורתי לרבינו, והרב השתתף בצערי, ואז דיבר בשבח מצוות הצדקה, תוך שהוא מיעץ לי להפריש מדי יום מספר פרוטות לצדקה. תוך כדי שיחה, חלפה בראשי המחשבה: "מי יודע כמה זמן יעבור, עד שארפא מכאבים אלו". והנה שומע אני את קולו של הרב: "לא כמו שאתה חושב שייקח זמן רב, תתחיל וה' יעזור!". וכך היה. מיד כשהתחלתי להפריש את הפרוטות לצדקה, חלפו הכאבים ונעלמו כלא היו.

ד' ודי מ.ע. היה גבאי ביה"כ 'בני בנימין' בקריית שלום. באחד הימים קיבל אירוע מוחי ל"ע, וכל צדו הימני השתתק. יום אחד בא בנו אליי ובכה ברצותו להיכנס לרבינו ולבקש ברכתו. סיפורתי זאת לרבנית תחי', והשיבה, שאם יש אפשרות להביאו ברכב לבית הצדיק, הרב ירד לרכב ויברכו. אחרי טרחה מרובה זאת עשינו, הרב נכנס לרכב ודיבר עם דודי כעשרים דקות, ברכו ועודדו. למחרת לקחתי את הרב לתפילת מנחה ושאל הצדיק לשלום הדוד. אמרתי לו, שחוששים שיצטרכו לקחתו לבית לווינשטיין לרגל מצבו הקשה. אמר לי הרב: "תגיד לבנים שלא ידאגו, הוא יבריא". והוסיף ואמר: "הוא גבאי בית-כנסת. אתה חושב שזה דבר פשוט? הוא לא צריך 'בית לווינשטיין' ולא שום דבר, ותראה שעוד כמה חודשים גם מקל הוא לא ייצטרך. נתנו לו מהשמיים עוד עשר שנים!". ואכן, כאשר אמר רבינו כך היה. מצבו השתפר להפליא ולאחר כשלושה חודשים חזר לעבודת הגבאות כמקודם! לאחר עשר שנים בדיוק נתבקש לבית עולמו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו